

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (ensimmäinen jaosto)

8 päivänä syyskuuta 2005^{*}

Asiassa C-288/04,

jossa on kyse EY 234 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöstä, jonka Unabhängiger Finanzsenat, Außenstelle Wien (Itävalta), on esittänyt 28.6.2004 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 6.7.2004, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

AB

vastaan

Finanzamt für den 6., 7. und 15. Bezirk,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja P. Jann sekä tuomarit K. Lenaerts, K. Schiemann, E. Juhász (esittelevä tuomari) ja M. Ilešič,

^{*} Oikeudenkäyntikieli: saksa.

julkisasiamies: L. A. Geelhoed,
kirjaaja: R. Grass,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- Itävallan hallitus, asiamiehenään H. Dossi,
- Ranskan hallitus, asiamiehinään G. de Bergues ja C. Jurgensen-Mercier,
- Portugalin hallitus, asiamiehinään L. Fernandes ja M. Mesquita Palha,
- Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään H. Krämer ja C. Ladenburger,

kuultuaan julkisasiamiehen 28.4.2005 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee Euroopan yhteisöjen erivapauksista ja oikeuksista tehdyn pöytäkirjan, joka allekirjoitettiin 8.4.1965 ja joka liitettiin alun perin

Euroopan yhteisöjen yhteisen neuvoston ja yhteisen komission perustamisesta tehtyyn sopimukseen ja sitten Amsterdamin sopimuksen nojalla EY:n perustamissopimukseen (jäljempänä pöytäkirja), 13 ja 16 artiklan tulkintaa.

- 2 Tämä pyyntö on esitetty riita-asiassa, jossa asianosaisina ovat AB, joka on Euroopan komission Wienin edustuston tehtäviin määrätty paikallinen toimihenkilö, ja Finanzamt für den 6., 7. und 15. Bezirk (Itävallan toimivaltainen veroviranomainen, jäljempänä Finanzamt) ja jossa on kyse AB:n verovelvollisen asemasta kansallisessa tuloverotuksessa.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Yhteisön lainsäädäntö

- 3 Euroopan yhteisöjen yhteisen neuvoston ja yhteisen komission perustamisesta tehdyn sopimuksen 28 artiklan 1 kohdan ja sen jälkeen Amsterdamin sopimuksen voimaantulon johdosta EY 291 artiklan nojalla Euroopan yhteisöllä on jäsenvaltioiden alueella pöytäkirjassa määrätyn edellytyksin ne erioikeudet ja vapaudet, jotka ovat tarpeen sen tehtävien toteuttamiseksi.
- 4 Pöytäkirjan 13 artiklassa määrätään seuraavaa:

”Niillä edellytyksin ja noudattaen sitä menettelyä, jotka neuvosto komission ehdotuksesta vahvistaa, yhteisöjen virkamiehet ja muu henkilöstö ovat velvollisia maksamaan yhteisöille veroa yhteisöjen heille maksamista palkoista ja palkkioista.

He eivät maksa kansallista veroa yhteisöjen maksamista palkkoista ja palkkioista.”

- 5 Pöytäkirjan 16 artiklassa määrätään seuraavaa:

”Neuvosto määrittää komission ehdotuksesta ja kuultuaan muita toimielimiä, joita asia koskee, ne yhteisöjen virkamiesten ja muun henkilöstön ryhmät, joihin sovelletaan kokonaisuudessaan tai osittain 12 artiklan, 13 artiklan 2 kohdan sekä 14 artiklan määräyksiä.

Virkamiesten ja muun näihin ryhmiin kuuluvan henkilöstön nimet, ura-alueet ja osoitteet toimitetaan määräajoin tiedoksi jäsenvaltioiden hallituksille.”

- 6 Pöytäkirjan 18 artiklan ensimmäisessä kohdassa määrätään täsmällisesti, että yhteisöjen virkamiehille ja muulle henkilöstölle myönnetään erioikeudet, vapaudet ja helpotukset yksinomaan yhteisöjen etuun liittyen.

- 7 Neuvosto antoi pöytäkirjan 16 artiklan nojalla 25.3.1969 asetuksen (Euratom, EHTY, ETY) N:o 549/69 (EYVL L 74, s. 1) niiden Euroopan yhteisöjen virkamiesten ja muun henkilöstön ryhmien määräämisestä, joihin sovelletaan pöytäkirjan 12 artiklan, 13 artiklan toisen kohdan ja 14 artiklan määräyksiä. Tämän asetuksen 2 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Euroopan yhteisöjen erioikeuksista ja vapauksista tehdyn pöytäkirjan 13 artiklan toisen kohdan määräykset koskevat seuraavia ryhmiä:

- a) Euroopan yhteisöjen virkamiehiin sovellettavien henkilöstösääntöjen tai muuta henkilöstöä koskevien palvelussuhteen ehtojen alaiset henkilöt, mukaan luettuina sen korvauksen saajat, joka on määrätty tilannetta varten, jossa virkamies vapautetaan tehtävistä viranhoitoon liittyvien seikkojen vuoksi, lukuun ottamatta paikallista henkilöstöä.

— — ”

- 8 Euroopan yhteisöjen virkamiehiin sovellettavien henkilöstösääntöjen ja näiden yhteisöjen muuta henkilöstöä koskevien palvelussuhteen ehtojen vahvistamisesta sekä yhteisöjen virkamiehiin tilapäisesti sovellettavien erityisten toimenpiteiden laatimisesta 29 päivänä helmikuuta 1968 annetun neuvoston asetuksen (ETY, Euratom, EHTY) N:o 259/68 (EYVL L 56, s. 1), sellaisena kuin se oli voimassa 30.4.2004 asti, 2 artiklassa määritetään Euroopan yhteisöjen virkamiehiin sovellettavat henkilöstösäännöt (jäljempänä henkilöstösäännöt) ja 3 artiklassa Euroopan yhteisöjen muuhun henkilöstöön sovellettavat palvelussuhteen ehdot (jäljempänä palvelussuhteen ehdot).
- 9 Palvelussuhteen ehtojen 1 artiklan mukaisesti palvelussuhteen ehtoja sovelletaan kaikkiin yhteisöjen palveluksessa oleviin työsuhteisiin toimihenkilöihin. Näitä toimihenkilöitä ovat väliaikaiset toimihenkilöt, ylimääräiset toimihenkilöt, paikalliset toimihenkilöt ja erityisneuvonantajat.
- 10 Palvelussuhteen ehtojen 4 artiklassa määrätään seuraavaa:

”Paikallisella toimihenkilöllä tarkoitetaan näissä palvelussuhteen ehdoissa toimihenkilöä, joka on palkattu paikallisen käytännön mukaisesti tekemään ruumiillista työtä tai suorittamaan palvelutehtäviä toimessa, joka ei kuulu kutakin toimielintä koskevan talousarvion pääluokan liitteenä olevaan henkilöstötaulukkoon ja jonka palkka maksetaan talousarvioon tätä tarkoitusta varten varatuista kokonaismäärä-

rahoista. Poikkeustapauksessa paikallisella toimihenkilöllä voidaan tarkoittaa myös toimihenkilöä, joka on palkattu toimeenpanotehtäviin Euroopan yhteisöjen komission lehdistö- ja tiedotustoimistoon.

Yhteisön ulkopuolella sijaitsevilla asemapaikoissa paikalliseksi toimihenkilöksi voidaan katsoa myös toimihenkilö, joka on palkattu hoitamaan muita kuin ensimmäisessä kohdassa mainittuja tehtäviä, joita yksikön edun vuoksi ei olisi perusteltua antaa virkamiehen tai muun 1 artiklassa tarkoitetun toimihenkilön tehtäväksi.”

- 11 Palvelussuhteen ehtojen 79 artiklassa määrätään seuraavaa:

”Ellei tämän osaston säännöksistä muuta johdu, paikallisten toimihenkilöiden palvelussuhdetta, muun muassa

- a) palvelukseen ottamista ja työsopimuksen irtisanomista koskevia yksityiskohtaisia sääntöjä,
- b) lomaa ja virkavapautta,
- c) palkkaa,

koskevat edellytykset vahvistetaan kussakin toimielimessä niiden määräysten ja käytäntöjen mukaisesti, jotka ovat voimassa siinä paikassa, missä toimihenkilö hoitaa tehtäviään.”

12 Palvelussuhteen ehtojen 80 artiklan mukaan toimitella suorittaa sosiaaliturvan osalta työnantajan maksettavaksi tarkoitettut maksut siinä paikassa voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti, missä toimihenkilö hoitaa tehtäviään.

13 Palvelussuhteen ehtojen 81 artiklassa määrätään seuraavaa:

”1. Toimielimen ja jossakin jäsenvaltiossa toimessa olevan paikallisen toimihenkilön väliset riidat ratkaisee siinä paikassa voimassa olevan lainsäädännön mukaan toimivaltainen tuomioistuin, missä toimihenkilö hoitaa tehtäviään.

2. Toimielimen ja yhteisöjen ulkopuolisessa maassa toimessa olevan paikallisen toimihenkilön väliset riidat ratkaisee välityslautakunta toimihenkilön työsopimuksessa olevassa välityslausekkeessa määritellyn edellytyksin.”

14 Lopuksi EY 236 artiklan mukaan ”yhteisön tuomioistuimella on toimivalta ratkaista yhteisön ja sen henkilöstön väliset riidat henkilöstösäännöissä määrätyn tai palvelussuhteen ehdoista johtuvien rajoituksien ja edellytyksien”.

Kansallinen verolainsäädäntö ja oikeuskäytäntö

15 Bundesabgabenordnungissa (liittovaltion veroasetus) säädetään, että veroviranomaisilla ei ole oikeutta määrätä verotukseen liittyvistä kysymyksistä tosiseikkojen muodollisen määrittelyn vaan niiden todellisen sisällön perusteella. Siten kyseisen asetuksen 21 §:n 1 momentissa säädetään, että verolainsäädäntöön liittyvien kysymysten arvioinnissa taloudellisesta näkökulmasta lähtien ratkaisevaa on tosiseikkojen todellinen taloudellinen sisältö eikä se, miten nämä tosiseikat ilmenevät.

- 16 Samoin Verwaltungsgerichtshofin (ylin hallintotuomioistuin) vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan veroviranomaisilla on oikeus määrittää itsenäisesti työsopimus sen todellisen sisällön perusteella.

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

- 17 Asiakirjoista käy ilmi, että pääasian kantajana oleva Saksan kansalainen AB on työskennellyt komission paikallisena toimihenkilönä vuodesta 1982. Hän astui virkaan komission pysyvässä edustustossa kansainvälisissä järjestöissä Genevessä (Sveitsi). Vuonna 1987 hänet siirrettiin komission Wienin valtuuskuntaan ja Itävallan tasavallan liittyttyä yhteisöihin 1.1.1995 hänet määrättiin komission Wienin edustuston tehtäviin. Sopimuksella, joka tehtiin 1.7.1994 ja joka tuli voimaan 1.5.1994, hänet palkattiin paikallisena toimihenkilönä toistaiseksi voimassa olevaan työsuhteeseen tähän samaan valtuuskuntaan ja sitten komission Wienin edustustoon lehdistöattaseaksi suunnittelu- ja valvontatehtäviin, ja hänet luokiteltiin ryhmään I, ikälisätasolle 35.
- 18 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan tammikuusta 1995 maaliskuuhun 1998 pääasian kantaja hoiti tehtäviä, jotka ylittivät palvelussuhteen ehtojen 4 artiklan 1 kohdassa määrätyt paikallisille toimihenkilöille annettavat tehtävät, sillä viimeksi mainituille henkilöille ei voida antaa ryhmiin I ja II kuuluvia tehtäviä, jotka vastaavat henkilöstösääntöjen ura-aluetta A ja B. Asiakirjoista käy myös ilmi, että 4.7.1997 tehdyllä lisäyksellä asianomaisen henkilön työsopimusta muutettiin hänen suostumuksellaan ja hänet luokiteltiin ryhmään III, ikälisätasolle 35, mikä vastaa henkilöstösääntöjen ura-aluetta C.

- 19 Vuoden 1994 loppuun mennessä asianomainen henkilö ei ollut maksanut kansallista tuloveroa sen johdosta, että hän hoiti virkaa Itävallan lainsäädännön mukaisessa "etuoikeuksia nauttivassa toimielimessä". Kysymys koskee ajankohtaa 1.1.1995 lukien, jolloin Itävallan tasavalta liittyi yhteisöihin. Finanzamt teki 5.5.2000 tuloveropäätökset vuosiksi 1995–1998 ja tuloveron ennakoperintää koskevan päätöksen vuodeksi 2000. Asianomainen henkilö riitautti nämä päätökset Unabhängiger Finanzsenatissa ja väitti, että tehtävät, joita hän tosiasiallisesti hoiti, eivät vastanneet yhteisön lainsäädännön mukaan paikallisille toimihenkilöille annettavia tehtäviä.
- 20 Ennakkoratkaisun pyytämistä koskevasta päätöksestä käy tarkemmin sanoen ilmi se, että pääasian kantaja väittää, että hänen hoitamiansa tehtävien perusteella häntä ei olisi pitänyt palkata paikallisena toimihenkilönä vaan palvelussuhteen ehtojen 8–50 a artiklassa tarkoitettuna väliaikaisena toimihenkilönä tai 51–78 artiklassa tarkoitettuna tilapäisenä toimihenkilönä ja että hänen olisi pitänyt hyötyä pöytäkirjan 13 artiklan määräyksistä, joiden mukaan hänen ei pidä maksaa kansallista veroa yhteisöjen maksamista palkoista ja palkkioista. Näin ollen Bundesabgabenordnungin ja Verwaltungsgerichtshofin oikeuskäytännön mukaisesti Finanzamtin olisi pitänyt kantajan mukaan tutkia asianomaisen henkilön tehtävien todellinen luonne eikä verottaa häneltä kansallista tuloveroa, koska kyseiset tehtävät vastaavat sellaisia henkilöstösääntöjen ura-alueeseen A kuuluvia tehtäviä, joita tavallisesti hoitavat väliaikaiset tai tilapäiset toimihenkilöt ja jotka kuuluvat yhteisön verotuksen piiriin.
- 21 Finanzamt on sitä mieltä, että asianomaisen yhteisön toimielimen tehtävänä on määrittää sen toimihenkilöihin sovellettavat palvelussuhteen ehdot. Unabhängiger Finanzsenat yhtyy tähän näkemykseen ja katsoo, että toimihenkilöön sovellettavat palvelussuhteen ehdot johtuvat yksinomaan kyseisestä työsopimuksesta. Kantaja olisi siten voinut tai hänen olisi pitänyt saattaa työsopimuksensa laillisuus yhteisöjen tuomioistuimen oikeudelliseen valvontaan.
- 22 Koska Unabhängiger Finanzsenat, Außenstelle Wien, katsoi, että edellä mainittu Verwaltungsgerichtshofin oikeuskäytäntö voisi johtaa siihen, ettei sitä, jota asia

koskee, veroteta lainkaan kansallisella eikä yhteisön tasolla, se päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

- ”1) Onko — — pöytäkirjan 13 artiklan ensimmäinen kohta esteenä yhteisöjen virkamiehilleen ja muille toimihenkilöilleen maksamien palkkojen ja palkkioiden verottamiselle jäsenvaltioissa vain silloin, kun Euroopan yhteisöt käyttävät siinä niille annettua verotusoikeutta?
- 2) Onko — — pöytäkirjan 16 artiklan toinen kohta esteenä yhteisöjen virkamiehilleen ja muille toimihenkilöilleen maksamien palkkojen ja palkkioiden verottamiselle jäsenvaltioissa vain silloin, kun virkamiesten tai muiden toimihenkilöiden nimet on toimitettu edellä mainitussa artiklassa tarkoitetulla tavalla tiedoksi, ja onko jäsenvaltion veroviranomaisilla tämän artiklan perusteella annetun tiedoksiannon perusteella automaattisesti oikeus soveltaa kansallista verolainsäädäntöä niihin virkamiehiin ja muihin toimihenkilöihin, joita ei ole mainittu kyseisessä tiedoksiannossa, ja siten jokaiseen toimihenkilöön, jota Euroopan yhteisöt pitävät paikallisena toimihenkilönä?”

Ennakkoratkaisukysymykset

- 23 Koska esitetyt kaksi kysymystä ovat läheisesti sidoksissa toisiinsa, niitä on syytä tarkastella yhdessä.
- 24 Näistä kysymyksistä, jotka sijoittuvat edellä esitettyyn oikeudelliseen ja tosiasialliseen asiayhteyteen, käy ilmi, että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin kysyy,

onko pöytäkirjan 13 ja 16 artiklaa sovellettaessa sellainen yhteisön toimielimen päätös, jossa määritellään sen palveluksessa olevan toimihenkilön asema ja määritetään häneen sovellettava palvelussuhdetta koskeva järjestelmä, kansallisiin hallinto- ja oikeusviranomaisiin nähden pakottava sitten, etteivät ne voi itsenäisesti suorittaa kyseisen palvelussuhteen luokittelua.

- 25 Henkilöstösääntöjen ja palvelussuhteen ehtojen 11 artiklassa, sellaisena kuin ne olivat voimassa sekä ennen että jälkeen 1.5.2004, joka on uusien henkilöstösääntöjen voimaantulopäivä, säädetään, että virkamiehen tai toimihenkilön on suoritettava tehtävänsä ja toimittava ”ainoastaan yhteisöjen edun mukaisesti; virkamies ei saa pyytää eikä ottaa vastaan ohjeita miltään hallitukselta, viranomaiselta, organisaatiolta tai toimielimensä ulkopuoliselta henkilöltä”.
- 26 Henkilöstösääntöjen 2 artiklassa ja palvelussuhteen ehtojen 6 artiklassa, sellaisena kuin niitä sovelletaan sekä ennen että jälkeen 1.5.2004, vahvistetaan lisäksi yhteisöjen toimielinten toiminnallisen riippumattomuuden periaate, mitä tulee niissä työskentelevien virkamiesten ja toimihenkilöiden valintaan säätämällä, että kukin toimielin määrää henkilöt, jotka kyseisessä toimielimessä käyttävät henkilöstösäännöissä nimittävälle viranomaiselle annettua toimivaltaa tai joilla on toimivalta tehdä muita toimihenkilöitä koskevia työsopimuksia.
- 27 Tämä institutionaalinen ja toiminnallinen riippumattomuus taataan muun muassa niiden erioikeuksien ja vapauksien myöntämisellä, jotka ovat tarpeen yhteisöjen toimielinten tehtävien toteuttamiseksi, ylemmänasteisten eli pöytäkirjan määräysten perusteella. Siten pöytäkirjassa määrätään, että toimielinten tietyt virkamiesten ja muun henkilöstön ryhmät, jotka yksin neuvosto määrittää komission ehdotuksesta ja kuultuaan muita toimielimiä, ovat verovelvollisia yhteisöjen niille maksamista palkoista ja palkkioista, eivätkä kyseiset ryhmät maksa samanaikaisesti kansallista veroa mainituista palkoista ja palkkioista (pöytäkirjan 13 ja 16 artikla).

- 28 Edellä esitetyistä periaatteista ja asiaa koskevasta lainsäädännöstä seuraa, että yhteisöjen toimielimillä on henkilöstösääntöjen ja palvelussuhteen ehtojen määräysten rajoissa ja käytettävissä olevan rahoituksen mukaan laaja harkintavalta ja riippumattomuus mitä tulee viran tai toimen perustamiseen virkamiehelle tai toimihenkilölle, virkamiehen tai toimihenkilön valintaan luodun viran tai toimen hoitamista varten sekä toimielinten ja toimihenkilön välisen palvelussuhteen luonteeseen.
- 29 Samoin, kuten julkiasiamies totesi ratkaisuehdotuksensa 16 kohdassa, neuvosto on pöytäkirjan 16 artiklan nojalla yksin toimivaltainen määrittämään saman pöytäkirjan 13 artiklassa määrätyn verotusjärjestelmän henkilöllisen soveltamisalan.
- 30 Yhteisöjen toimielinten riippumattomuutta korostaa myös se seikka, että palvelussuhteen ehtojen 79 artiklan mukaisesti paikallisten toimihenkilöiden palvelussuhdetta ja erityisesti palvelukseen ottamista koskeviin yksityiskohtaisiin sääntöihin liittyvät edellytykset vahvistetaan asianomaisessa yhteisön toimielimessä. Kun otetaan huomioon, että ilmaisu ”palvelukseen ottamista koskevat yksityiskohtaiset säännöt”, joka on esitetty kyseisessä säännöksessä, pitää sisällään kyseisiin toimihenkilöihin sovellettavan järjestelmän määritelmän, kyseisellä sanamuodolla pyritään torjumaan se, että kyseisen järjestelmän määrittäminen voisi kuulua muille kuin yhteisöjen toimielimille.
- 31 Tämä päätelmä vahvistetaan yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännössä, ja sen mukaan virkamiehen tai toimihenkilön aseman myöntäminen voi perustua ainoastaan asianomaisen toimielimen muodolliseen päätökseen eikä se voi olla peräisin kansallisen hallinto- tai oikeusviranomaisen päätöksestä. Tämä nimittäin merkitsisi tunkeutumista yhteisöjen toimielinten riippumattomuuden alueelle (asia 65/74, Porrini ym., tuomio 11.3.1975, Kok. 1975, s. 319, 15 kohta ja tuomiolauselman 2 kohta ja asia 232/84, Tordeur ym., tuomio 3.10.1985, Kok. 1985, s. 3223, 27 ja 28 kohta).

- 32 Yhtäältä virkamieheen, väliaikaiseen toimihenkilöön ja tilapäiseen toimihenkilöön sovellettavaan oikeudelliseen järjestelmään ja toisaalta paikalliseen toimihenkilöön sovellettavaan järjestelmään sisältyy niiden luonteeseen liittyviä olennaisia eroja. Samalla kun virkamiesten, väliaikaisten toimihenkilöiden ja tilapäisten toimihenkilöiden toimia tai virkoja säännellään yksinomaan yhteisön oikeudessa ja näistä palvelussuhteista mahdollisesti aiheutuvat riidat kuuluvat ainoastaan yhteisön tuomioistuimen toimivaltaan, sitä vastoin paikallisten toimihenkilöiden työsuhteisiin sovelletaan sellaista sekasääntelyä, joka muodostuu yhteisön oikeuslähteistä ja kansallisista oikeuslähteistä, ja näistä työsuhteista mahdollisesti aiheutuvat riidat kuuluvat kansallisten tuomioistuinten toimivaltaan. Lopuksi paikalliset toimihenkilöt eivät saa vapautusta kansallisten verojen maksamisesta yhteisöjen maksamista palkkoista ja palkkioista.
- 33 Väliaikaiseen toimihenkilöön ja tilapäiseen toimihenkilöön sovellettavat palvelussuhteen ehdot ovat laajalti samankaltaiset virkamiehiin sovellettavien ehtojen kanssa. Sekä väliaikaiset toimihenkilöt että tilapäiset toimihenkilöt ovat pääasiallisesti samojen heidän palkkaamistaan koskevien vaatimusten alaisia, heillä on samat oikeudet ja velvollisuudet kuin ne, joista virkamiesten osalta säädetään henkilöstösääntöjen 11–25 artiklassa, he ovat työskentelyn keston ja työajan osalta samojen palvelussuhteen ehtojen alaisia, he saavat hyväkseen olennaisesti samat lomaoikeudet ja lopuksi sen perusteella, että heihin sovelletaan samaa säännöstöä, he voivat käyttää samoja muutoksenhakukeinoja yhteisön tuomioistuimessa.
- 34 Kun otetaan huomioon yhtäältä virkamiehiin, väliaikaisiin toimihenkilöihin ja tilapäisiin toimihenkilöihin ja toisaalta paikallisiin toimihenkilöihin sovellettavien palvelussuhteen ehtojen yhteensoveltumattomuus, paikallisen toimihenkilön siirtyminen virkamiehen, väliaikaisen toimihenkilön tai tilapäisen toimihenkilön virkaan tai toimeen lopettaa suoraan lain nojalla yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaisesti hänen senhetkisen työsuhteensa, ja päinvastoin, palaaminen aikaisempiin tehtäviin merkitsee uutta tointa eikä kyse ole aikaisemman työsuhteen jatkumisesta (asia 105/80, Desmedt, tuomio 25.6.1981, Kok. 1981, s. 1701, 15 kohta ja tuomiolauselma). Siten siinä tapauksessa, että pääasian kantajan työsuhdetta voitaisiin pitää väliaikaisen toimihenkilön tai tilapäisen toimihenkilön työsuhteena, kyseinen työsuhde on luokiteltava uudeksi toimeksi, mikä edellä mainituissa asioissa Porrini ym. ja Tordeur ym. annettujen tuomioiden mukaisesti sulkisi pois sen, että tällainen uusi toimi voisi syntyä muun kuin yhteisön toimielimen päätöksellä.

- 35 Siten sitä, että toimivaltainen yhteisön toimielin luokittelee henkilön ”paikalliseksi toimihenkilöksi”, ja työsuhteen luonnetta, joka on määritelty kyseisen toimihenkilön työsopimuksessa, ei voida asettaa kyseenalaiseksi kansallisen hallinto- tai oikeusviranomaisen itsenäisen arvioinnin perusteella. Tällaisen oikeuden tunnustaminen tarkoittaisi sitä, että kansalliselle viranomaiselle myönnetään toimivalta puuttua yhteisöjen toimielinten riippumattomaan toiminta-alaan ja määritellä yhteisöjen toimihenkilön työsuhteen luonne, mikä merkitsisi edellä tämän tuomion 31 kohdassa mainitussa oikeuskäytännössä tarkoitettua tunkeutumista.
- 36 Kyseisen toimihenkilön nauttiman tehokkaan oikeussuojan yhteydessä hänen täytyy tosin vapaasti voida riitauttaa häneen sovellettavan järjestelmän luokittelu muuhun henkilöstöön sovellettavien palvelussuhteen ehtojen määräysten perusteella. Tätä koskevan toimivallan on kuuluttava kuitenkin yksin yhteisöjen tuomioistuimelle, sillä yhteisön toimielimen toimivaltaisen viranomaisen tekemän päätöksen, jolla myönnetään virkamiehen tai toimihenkilön asema ja jolla määritetään siihen liittyvän sopimuksen tekemisellä viimeksi mainitun palvelussuhteen luonne, laillisuuden valvonta ei voi kuulua kansallisen tuomioistuimen toimivaltaan.
- 37 Kansalliset tuomioistuimet jäävät puolestaan palvelussuhteen ehtojen 81 artiklan mukaisesti toimivaltaisiksi käsittelemään sellaisia riitoja, jotka koskevat paikallisen toimihenkilön työsuhteen ehtoja, kuten palvelussuhteen ehtojen 79 artiklassa säädetään. Yhteisön toimielimen päätöstä, jossa määritetään niiden palveluksessa oleviin toimihenkilöihin sovellettava järjestelmä, ei kuitenkaan voida asettaa kyseenalaiseksi näissä tuomioistuimissa.
- 38 Lopuksi on todettava, että pöytäkirjassa vahvistetun järjestelmän, jonka mukaan yhteisöjen virkamiehet ja henkilöstö ovat velvollisia maksamaan veroa ainoastaan yhteisöille, ainoana tavoitteena on vahvistaa yhteisöjen toimielinten riippumattomuutta, eikä sillä voida edistää muun henkilöstön vapauttamista heille määrätyn asemapaikan verolainsäädännössä säädetystä verotuksesta, eikä sen vaikutuksena voi olla tämä vapauttaminen.

- 39 Kaiken edellä esitetyn perusteella esitettyihin kysymyksiin on vastattava, että pöytäkirjan 13 ja 16 artiklaa sovellettaessa sellainen yhteisön toimielimen päätös, jossa määritellään sen palveluksessa olevan toimihenkilön asema ja määritetään häneen sovellettava palvelussuhdetta koskeva järjestelmä, on kansallisiin hallinto- ja oikeusviranomaisiin nähden pakottava siten, etteivät nämä voi itsenäisesti suorittaa kyseisen palvelussuhteen luokittelua.

Oikeudenkäyntikulut

- 40 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä yhteisöjen tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla yhteisöjen tuomioistuin (ensimmäinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Euroopan yhteisöjen erioikeuksista ja vapauksista tehdyn pöytäkirjan 13 ja 16 artiklaa sovellettaessa sellainen yhteisön toimielimen päätös, jossa määritellään sen palveluksessa olevan toimihenkilön asema ja määritetään häneen sovellettava palvelussuhdetta koskeva järjestelmä, on kansallisiin hallinto- ja oikeusviranomaisiin nähden pakottava siten, etteivät nämä voi itsenäisesti suorittaa kyseisen palvelussuhteen luokittelua.

Allekirjoitukset